

Dojde k zastavení dodávek zemního plynu z Ruska? Tady se o tom nemluví. Ale pro ČR to bude katastrofa. Alena Vitásková upozornila na něco, co vláda musí vědět

- CZ24 News | 7. července 2022

EU/RUSKO: Dojde k zastavení dodávek zemního plynu z Ruska? Česká republika předsedá Evropské unii, ovšem jaké kroky premiér Fiala připravil pro záchranu průmyslu ČR? Mají si Češi pořídit kulicha a hrubé ponožky? Na tyto otázky odpovídala Alena Vitásková, bývalá šéfka ERÚ a předsedkyně Institutu Aleny Vitáskové.

Zůstaneme bez plynu?

Ještě před pár týdny jsem tomu nevěřila, nyní mohu sdělit, že je to více než pravděpodobné, že letošní podzim a zima bude pro naši zemi krutější než pro kteroukoli jinou zemi. Již v létě se to pravděpodobně projeví, že nastává situace, kterou si laik nedokáže představit.

Z čeho vycházíte a proč se obáváte nejhoršího?

Vycházím ze zjištění, která pochopitelně nemusejí být relevantní. Ale vláda Petra Fialy to musí vědět a mlčí.

Tak **za prvé: v těchto dnech si obchodníci** nominují přepravní kapacity v plynárenských tranzitních systémech pro tzv. plynárenský rok, tj. říjen 2022–září 2023.

Údajně si ruský Gazprom **nenominoval žádnou přepravní kapacitu v tranzitních systémech** dopravujících zemní plyn do Evropy přes Jamal, plynovody na Ukrajině, předávací stanice například Kapušany atd. Tyto informace by měla mít naše vláda a na zasedání krizového štábu (dříve tam byli i představitelé energetických firem) toto projednávat.

Za druhé: pokud Gazprom nenominoval přepravní kapacity, tak přes tyto potrubní systémy neuvažuje dodávat zemní plyn do Evropy, to snad pochopí i děcko. Pokud tedy bude plyn na základě dlouhodobých kontraktů do Evropy dodávat, tak asi bude chtít zvolit jinou tranzitní cestu, např. Nordstream 2. Tím by nemusel hradit tranzitní poplatky majitelům tranzitních systémů jak na Ukrajině, tak v Polsku, Slovensku, České republice. Jen pro informaci uvádím, že poplatky za tranzit zemního plynu přes území Ukrajiny platí Gazprom Ukrajině ve výši cca 2,5 mld. USD/ročně.

Nordstream 2 není stále v provozu, přestože je dílo dokončeno a plynovod je připraven dodávat plyn do Evropy. Německé úřady nevydaly v loňském roce příslušná povolení ke zprovoznění tranzitního plynovodu.

Ale prosakují zprávy, že chce Rusko zastavit dodávky dříve než od října 2022?

Ano, hovoří se o pravidelných odstávkách, které se na tranzitních plynovodech, kompresních stanicích a všech souvisejících technologiích provádějí pravidelně a vždy v období léta, kdy tyto systémy jsou využívány jen částečně. Údržba a opravy tak probíhají z důvodu nutné připravenosti na zimní období. V dřívější době byly tyto systémy v zimním období využívány na maximální výkon a

musely být na toto období připraveny.

Délka oprav a údržba je přísně plánována a vychází zjednodušeně řečeno z technologických postupů, např. pro turbíny, kolik mají najeto hodin atd. **Není to jiné ani v letošním roce, ale díky konfliktu na Ukrajině, sankcím může být za touto pravidelnou odstávkou i něco jiného.** Odborníci vědí, že tranzitní systémy na Ukrajině potřebují nutně rozsáhlou rekonstrukci, modernizaci, že některé části jsou v havarijním stavu. I to může přispět k omezení dodávek zemního plynu, pokud by nebyl úplně zastaven z jiných, např. ideologických důvodů.

Co nastane, pokud plyn skutečně bude z Ruska v říjnu plně omezen, zastaven?

Nechci být poslem špatných zpráv ani zastrašovat lidi. Opravdu se obávám, že plyn bude zastaven podstatně dříve. Nevím, zda má Česká republika šanci se na to připravit. Občané v EU na tom budou někde špatně, někde méně špatně a jinde katastrofálně po všech stránkách. Méně špatně na tom budou ti, kteří nemají průmysl a hospodářství v takovém rozsahu napojené na zemní plyn, nepotřebují tolik topit, protože jsou u nich zimy velmi mírné, tudíž občané neumrznou. V některých státech EU se připravují a začínají připravovat obyvatelstvo na celou řadu zásadních omezení. Například že budou mít teplou vodu jen v určitý čas, že se budou sprchovat jen pár minut a další a další omezení, regulace a restrikce spojené s přidělovým systémem, který známe z poválečného období po druhé světové válce.

Katastrofálně na tom budeme například u nás, kde se o tom raději nemluví. Mlčením ale průšvih nevyřešíme. Nechci, aby se lidé báli, aby žili stále ve stresu, který přináší jen úzkost a nemoci. Pokud to necháme dojít do krajnosti, tak nás čekají občanské nepokoje rozsahu, které nemají obdoby. Hlavní úder nedostatku totiž nastane před zimou, v zimních měsících, tj. ve zranitelném období pro všechny.

Obávám se, že se příležitosti chopí populisté, kteří rozvrat společnosti budou chtít eskalovat, ale nebudou mít „tah na branku“, aby problém bez krveprolití vyřešili. Obávám se, že ti, kteří by chtěli a skutečně mohli problém řešit, budou upozaděni nevybíravým způsobem.

A je nějaké řešení?

S odkládáním řešení se jen krize bude prohlubovat a náprava bude mnohem složitější a nákladnější. **Především nesmíme lidem lhát, uspokojovat je „nápady“, které problém neřeší, jen vyčerpávají jejich peněženky a státní rozpočet.** Energetické zdroje, jako jsou fotovoltaiky, tepelná čerpadla, nejsou záchranou a zajištěním energetické bezpečnosti nejen pro občany, ale i firmy. Jsou jen malou pomocí bez záruk potřebných dodávek elektřiny a tepla. Nejsou celospolečenským řešením energetické krize, která zachvacuje naši společnost.

Proto je nutné zahájit bezodkladně kroky k záchraně a nečekat na nejhorší. Je mi to líto, ale vláda Petra Fialy na to nemá.

ZDROJ: Parlamentné Listy